Lietas arhīva Nr. C-1388-17/1
ECLI:LV:RIRT:2017:1018.C33655316.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2017.gada 18.oktobrī

Rīgas rajona tiesa
tiesnese Elita Stivriņa
ar sekretāri Montu Murašku, surdotulku Andri Ķirsonu,
piedaloties prasītājas pilnvarotajam pārstāvim /pers. A/,
atbildētājam /pers. B/,
atklātā tiesas sēdē 2017.gada 28.septembrī un 5.oktobrī izskatīja civillietu /pers. C/ prasībā pret /pers. B/ par patapinājuma izbeigšanu un izlikšanu bez citas dzīvojamās platības ierādīšanas.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. C/ (turpmāk – prasītāja) 2016.gada 18.jūlijā Rīgas rajona tiesā cēla prasību par patapinājuma izbeigšanu, izlikšanu no dzīvojamās telpas pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētājs).

Pieteikumā prasītāja norāda, ka 2000.gada 24.oktobrī prasītāja un atbildētājs kā dzīvokļa Nr.25 īrnieks, kas atrodas /adrese/, Olaines pagastā, parakstīja vienošanos Olaines pagasta dzīvojamo māju privatizācijas komisijai, ka minēto dzīvokli privatizē prasītāja. Prasītāja dzīvokli privatizēja izmantojot savus privatizācijas sertifikātus. Atbildētājs ar saviem privatizācijas sertifikātiem privatizācijā nepiedalījās.

2000.gada 1.novembrī prasītāja patapināja atbildētājam dzīvokli Nr.25, kas atrodas /adrese/, Olaines pagastā, ar norunu, ka atbildētājs kā patapinājuma ņēmējs par minēto dzīvokli maksās visus komunālos pakalpojums un apsaimniekošanas rēķinus, ko piestādīs dzīvojamā nama apsaimniekotājs, kā arī veiks samaksu par patērēto elektroenerģiju, ar nosacījumu, ka samaksu veiks pilnā apmērā un savlaicīgi.

Atbildētājs ir kurlmēma persona, lasīt un rakstīt pratējs latviešu valodā.

Līdz 2014.gada novembrim atbildētājs veica visus maksājumus par komunālajiem pakalpojumiem un nama apsaimniekošanu. Kopš 2014.gada novembra maksājumi vairs netika veikti un uz 2016.gada 1.februāri kopējais parāds par komunālajiem pakalpojumiem un nama apsaimniekošanu ir 1265,38 *euro*, par patērēto elektroenerģiju parāds ir 87,13 *euro*.

Atbildētājam kā patapinājuma ņēmējam ir bijusi, kā arī ir šobrīd nodrošināta iespēja lietot dzīvokli Nr.25 un tiek sniegti visi komunālie pakalpojumi: aukstais un karstais ūdens, kanalizācija, centralizēta dzīvokļa apkure, atkritumu izvešana un elektroapgāde.

2016.gada februārī prasītāja uzzināja, ka atbildētājs vairāk kā gadu nav maksājis par saņemtajiem pakalpojumiem. Prasītāja vērsās pie apsaimniekotāja SIA "Zeiferti" un noslēdza saistību rakstu, ar kuru tika sastādīts parāda atmaksas grafiks, kuru prasītāja ir spiesta tagad maksāt.

Prasītāja vairākkārt mēģināja sazināties ar atbildētāju, lai risinātu jautājumu un vienotos par parāda pakāpenisku samaksu, vai arī runātu par telpu atbrīvošanu. Dzīvokļa durvis netika atvērtas un no sarunām atbildētājs vienmēr izvairās. 2016.gada 16.martā atbildētājam ierakstītā vēstulē tika aizsūtīts atgādinājums par parādu, un prasītāja piedāvāja samaksāt izveidojušos parādu, vai noslēgt parāda atmaksas grafiku desmit dienu laikā paziņojot prasītājai savu lēmumu rakstveidā. Atbildētājs nav mēģinājis sazināties ar prasītāju un prasītāja nav saņēmusi rakstisku atbildi.

Pamatojoties uz minēto un Civillikuma 1947., 1951., 1952.pantu, lūdz tiesu izbeigt 2000.gada 1.novembra patapinājumu; izlikt atbildētāju no dzīvokļa /dzīvesvietas adrese/bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas; piedzīt no atbildētāja valsts nodevu 71,14 *euro* apmērā un 4,70 *euro* apmērā.

[2] Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus nav sniedzis.

[3] Tiesas sēdē prasītājas pārstāvis paskaidroja, ka prasību uztur uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem. Papildus paskaidroja, ka vienošanās par patapinājumu ir panākta mutvārdu formā. Līdz 2000.gadam atbildētājs bija lietojis īpašumu. Atbildētājs atļāva izmantot privatizācijas iespējas. Ar atbildētāju bija nosacījums, ka viņš maksās visus maksājumus – komunālos maksājumus un elektroenerģijas pakalpojumus. Mutvārdu vienošanos līdz 2014.gadam pildīja. No 2014.gada novembra atbildētājs nemaksā par saņemtajiem pakalpojumiem. Atbildētājs neievēro sanitārās normas, kā rezultātā apdraud citus mājas iedzīvotājus. Atbildētājs neievēro higiēnu, pastāvīgi appludina kaimiņus, lieto alkoholu, ir agresīvs pret mājas iedzīvotājiem. Atbildētājs ir sasniedzis pensijas vecumu, ir maznodrošinātā statuss un ir 3 grupas invalīds. Sociālā dienesta darbinieks apliecināja, ka Olaines novada dome nodrošinās ar dzīvojamo platību. Prasītāja savu īpašumu atprasīja no atbildētāja mutiski. Ir bijušas vairākas tikšanās ar atbildētāju, bet bez rezultātiem. Atbildētājam ir slikta atmiņa. Personas /pers. D/ bija tulks starp sociālo darbinieci un atbildētāju sarunās. Piedalījās arī pati prasītāja. Lūdz prasību apmierināt.

[4] Atbildētājs 2017.gada 28.seprembra tiesas sēdē prasību neatzina. Paskaidroja, ka prasītāja nav lūgusi atbrīvot dzīvokli un viņa ir mana radiniece. Atbildētājs paskaidroja, ka viņam ir 77 gadi un viņš daudzas lietas neatceras, kaut ko atceras, kaut ko nē, viņam esot slikti ar galvu. Tas esot vecums. Atbildētājs bija mājās, kad veica dezinsekciju, to darīja arī prasītāja. Cilvēki ļoti labi izdezinficēja, nebija vairāk blusu. Svarīgas lietas atbildētājs nesaprot, saprot tikai to, kas ir rakstīts vienkāršā valodā. Lasīt atbildētājs prot. Atbildētājs par tiesas sēdi uzzināja no prasītājas, jo tieši pirms tiesas sēdes prasītāja atbrauca un atveda viņu uz tiesas sēdi.
Atbildētājam ir bail, ka prasītāja viņu izliks no dzīvokļa, jo nezinās, kur varēs gulēt. Atbildētājs saka, ka viņš ir dzīvokļa īpašnieks un viņu tāpēc nevar izlikt.

Uz tiesas sēdi 2017.gada 5.oktobrī atbildētājs nav ieradies, par tiesas sēdes vietu un laiku atbildētājam paziņots savlaicīgi. Par saviem neierašanās iemesliem, atbildētājs tiesu nav informējis.

[5] Lieciniece/pers. D/ tiesas sēdē liecināja, ka ir bijusi dzīvoklī, kurā dzīvo atbildētājs. Ir piedalījusies sarunā kā tulks starp atbildētāju un sociālo darbinieci. Sarunā piedalījās arī prasītāja. Dzīvoklī valdīja haoss, bardaks un nekārtība. Atbildētājam ir lūgts aizvākt visu, iztīrīt, savākt un atbrīvot dzīvokli. Kā arī tika pateikts, ka atbildētājam pašam ir jāiet prom no dzīvokļa. Atbildētājam vairākkārtīgi tika atgādināts. Tika arī atbildētājam izskaidrots, ka sociālais dienests apsolīja, ka tika piešķirta dzīvojamā platība.

Motīvu daļa

[6] Lietā nav strīda, ka dzīvokļa īpašuma /adrese/ īpašniece ir prasītāja kopš 2000.gada 18.decembra uz pirkuma līguma pamata (lietas 13.lapa).

Tāpat lietā nepastāv strīds, ka starp prasītāju un atbildētāju 2000.gada 1.novembrī tika noslēgta mutiska vienošanās – patapinājums, ar kuru prasītāja atļāva atbildētājam dzīvot dzīvoklī /adrese/.

Civillikuma 1950.pantā noteikts, ka ar patapinājumu lietas īpašnieks nezaudē īpašuma tiesību uz lietu un paliek tās valdītājs; patapinājuma ņēmējs ir tikai tās turētājs.

[7] Prasītāja lūdz izbeigt 2000.gada 1.novembra patapinājumu, vienlaikus izliekot atbildētāju no dzīvokļa Nr/adrese/ bez citas dzīvojamās platības ierādīšanas.

Civillikuma 1947.pantā noteikts, ka patapinājums (lietošanas aizdevums) ir līgums, ar kuru kādam nodod lietu bez atlīdzības, bet noteiktai lietošanai, ar nosacījumu atdot to pašu lietu.

No prasības pieteikumā norādītā un tiesas sēdē prasītājas pārstāvja sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka prasītāja ar atbildētāju 2000.gada 1.novembrī noslēdza mutisku vienošanos – patapinājumu. Puses vienojās, ka atbildētājs var dzīvot dzīvoklī Nr./adrese/, attiecīgi veicot tikai maksājumus par saņemtajiem komunālajiem un citiem pakalpojumiem.

Tā kā puses nebija vienojušās, ka atbildētājs maksā prasītājai par dzīvojamās platības izmantošanu, tad nav pamata runāt, ka starp pusēm pastāvētu attiecības, kas izriet no dzīvojamo telpu īres līguma tiesiskajām attiecībām. Tiesa atzīst, ka ir pamats konstatēt, ka starp prasītāju un atbildētāju pastāv tiesiskās attiecības, kas izriet no patapinājuma līguma tiesiskā regulējuma.

Atbilstoši Civillikuma 1952.pantā noteiktajam, atbildētājam bija tiesības lietot patapināto lietu tikai saskaņā ar norunu. Ja tādas norunas nebūtu, tad viņš varētu lietot patapinājumā saņemto mantu tikai tā, kā tas visvairāk atbilst tās raksturam un apstākļiem.

Prasītāja apliecināja, ka puses bija vienojušās, ka atbildētājs veic pilnībā visas maksas par saņemtajiem komunālajiem un citiem pakalpojumiem. Kā tika noskaidrots, tad atbildētājs maksājumus par saņemtajiem komunālajiem un citiem pakalpojumiem, ir veicis līdz 2014.gada novembrim, bet sākot ar novembra mēnesi atbildētājs vairs nav maksājis par saņemtajiem pakalpojumiem.

No lietas materiāliem redzams, ka 2016.gada 23.februārī prasītāja ar apsaimniekotāju SIA "Zeifertī" noslēdza saistību rakstu par parāda 1265,38 *euro* atmaksu. Parāds ir izveidojies par komunālajiem pakalpojumiem dzīvoklim /adrese/, kas bija pēc mutiskās vienošanās jāveic atbildētājam (lietas 5.lapa). Tiesa atzīst, ka atbildētājs nav pildījis pušu vienošanos un nav veicis samaksu par dzīvojamās telpas apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem.

Civillikuma 1953.pantā noteikts, ka patapinājuma ņēmējam pēc iespējas jārūpējas par patapinātās lietas uzturēšanu un uzglabāšanu, un tādēļ viņš atbild par katru tādu tās bojājumu, kuru viņš būtu spējis novērst.

Savukārt Civillikuma 1960.pantā noteikts, ka patapinājuma ņēmējam pēc lietošanas jāatdod patapinātā lieta pēc iespējas labā stāvoklī.

Prasītāja nosūtīja atbildētājam atgādinājumu par komunālo pakalpojumu un apsaimniekošanas parādu samaksu. Atgādinājumā prasītāja lūdz atbildētājam veikt parādu 1265,38 *euro* apmērā līdz 2016.gada 25.aprīlim (lietas 6.lapa). Kā arī lūgusi rakstveida sniegt atbildi par parāda grafika izveidi, ja parāds netiks samaksāts vai netiks saņemta rakstveida atbilde, tad prasītāja būs spiesta vērsties tiesā par patapinājuma izbeigšanu. Atbilde no atbildētāja netika saņemta.

Ar liecinieces sniegtajām liecībām ir pierādīts, ka pie atbildētāja dzīvojamā telpā Nr.25, /adrese/, Olaines pagastā, bija atnākuši sociālā dienesta darbinieki, kas apsekoja atbildētāja dzīvesvietas apstākļus. Dzīves apstākļi bija briesmīgā stāvoklī, netīrība, prusaki. Sociālā dienesta darbiniece atbildētājam izskaidroja, ka pašvaldība nodrošinās ar jaunu dzīvesvietu. Kā arī atbildētājam tika norādīts, ka viņam dzīvoklis ir jāsaved kārtībā un jāatbrīvo tas.

Prasītājas pārstāvis norādīja, ka dzīvoklī ir antisanitāri apstākļi, jo atbildētājs par dzīvokli nerūpējas, nekopj to, nekopj arī pats sevi. Tiek appludināti kaimiņi un radīts apdraudējums kaimiņiem, atbildētājs ir agresīvs, lieto alkoholu. Prasītāja vairākkārtīgi atbildētājam ir lūgusi labprātīgi atbrīvot dzīvokli, bet bez panākumiem.

Tiesa atzīst, ka prasītāja ir pierādījusi savu prasību. Lietā ir gūti pierādījumi, ka atbildētājs patapināto lietu lieto neatbilstoši tās raksturam – dzīvoklī ir antisanitāri apstākļi, par saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem atbildētājs nemaksā kopš 2014.gada novembra. Prasītāja ir brīdinājusi atbildētāju un lūgusi sakopt un atbrīvot dzīvokli, ko atbildētājs nav izdarījis. Tiesa atzīst, ka prasītājas lūgums par 2000.gada 1.novembra patapinājuma līguma izbeigšanu ir apmierināms, vienlaikus izliekot atbildētāju no dzīvokļa /adrese/

[8] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, kas paredz, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus, no atbildētāj prasītājas labā piedzenama prasītāja samaksātā valsts nodeva 71,14 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumu 4,70 *euro*, kopā 75,84 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu no atbildētāja valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par surdotulka pakalpojumiem 50 *euro*.

[9] Civilprocesa likuma 204.[1] pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 34., 39.panta pirmo daļu, 41.panta pirmo daļu, 93., 96., 97., 193., 204.[1] pantu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt.

Izbeigt 2000.gada 1.novembra patapinājumu

Izlikt /pers. B/, personas kods /personas kods/, no dzīvojamām telpām - dzīvokļa Nr./adrese/, bez citas dzīvojamās telpas ierādīšanas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, samaksātos tiesas izdevumus 75,84 *euro* apmērā.

Maksājumu veikt /pers. C/, personas kods /personas kods/ norēķinu kontā AS "Citadele banka" Nr.LV07PARX0003805160002;

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,93 *euro* apmērā.

Maksājumu veikt sekojošā kontā: Samaksu veikt saņēmējam: Tiesu administrācija, konts LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (vārds, uzvārds, civillietas numurs).

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt termiņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2017.gada 1.novembrī.

Tiesnese E.Stivriņa